

"Kalb ile vicdan, nur-u iman sayesinde hakaik-i ilahiyenin tecellisine ... musiki dairesidir." Kalbi maddi ve manevi olarak ayırmak mı gerekiyor? Beynin fizyolojik yapısı ve fonksiyonlarını nasıl anlayacağız?

Kalp: İnsan mahiyetinin merkezinde yerleşmiş, karar verme veya vermeme vazifesini gören, **akıl** ve **vicdan** gibi kanallar ile beslenen bir latifedir. Akıl dış alemde gelen verileri kalbe gönderir.

Vicdan ise; insanın fitratına derç edilmiş, doğuştan gelen hakikat miyarıdır. Vicdan; bir nevi insanın iç aleminin mizanlarını kalbe gönderen bir iç kanaldır.

Bu iki kanaldan gelen veriler ve malumatlar, kalp denilen latifede depolanır ve kalp bu verilere göre gelişir ve şekillenir. Kalp hayatta yolunu bu veriler ışığında seçer ve ona göre yaşar. Bu yüzden kalp, insan mahiyetinin en önemli merkezi, en yön verici karar mekanizmasıdır.

Üstad bu manayı şöyle özetliyor;

"İhtar: Kalbden maksat, sanevberî (çam kozalağı) gibi bir et parçası değildir. Ancak, bir lâtife-i Rabbaniyedir ki, mazhar-ı hissiyatı vicdan, mâkes-i efkârı dimağdır."(1)

Yani kalbin bir fiziki, bir de manevi yüzü vardır. Fiziki yüzü tıbbın alanına girer, manevi yüzü ise dinin sahasıdır. Üstad'ın izah ettiği kalp manevi kalptir. Beyin ile akıl arasında da benzer bir ilişki vardır. Beyin fiziki bir organdır, akıl ise soyut ve manevi latifedir. Tabii aralarında bizim anlamakta zorluk çektiğimiz ince ve latif bir ilişki bulunabilir.

Beyin ve kalbin fizyolojik yapısı, fen ilimlerin alanı olduğu için, burada söz sahibi fen ilimleridir. Akıl ve muhabbetin mahalli olan kalp ise dinin alanıdır, burada söz hakkı dinindir. Bunları birbirlerine karıştırmamak gerekir.

(1) bk. [İşaratü'l-İ'caz, Bakara Suresi 7. Ayet Tefsiri.](#)